

BİZİM AİLEMİZ

SAYI: 4 YIL: 2

ÜÇ AYLIK EĞİTİM - KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA DERGİSİ

Mart 1998

TÜRK ÖRF VE ADETLERİNE SAHİP ÇIKAN IŞILAY SAYGIN

Elazığ'daki Toplu Nikah Töreninde Kına Gecesine Katıldı

BİZİM AİLEMİZ

YAYIN KURULU VE ADLİYE BAKANLIĞI İÇİŞİLERİ BAKANLIĞI

TÜRK ÖRNEK VE ADLİYE BAKANLIĞI İÇİŞİLERİ BAKANLIĞI
İŞİLAY SAYGIN
Evlilikteki Toplu Nikah Töreninde
Nikah Gecesine Katılılı

T.C.

**DEVLET BAKANLIĞI
AİLE ARAŞTIRMA KURUMU
BAŞKANLIĞI DERGİSİ
BİZİM AİLEMİZ**

Mart 1998

Sahibi

Devlet Bakanlığı
Aile Araştırma Kurumu
Başkanlığı
adına
Ali Özer

Yayın Koordinatörü
Bakanlık Basın Müşaviri
Sabri CANBEYLİ

S. Yazı İşleri Müdürü
İrfan Çayboylu

Yayın Kurulu
Didem DİLEK
Mehmet GÖÇEN
Kadriye ERGİN

Yönetim Yeri
Bakanlık Basın Müşavirliği
Meşrutiyet Cad.

Bakanlıklar/ANKARA
Tel: 0.312.419
Fax: 0.312.418 49 17

Grafik-Tasarım
SASE 0.312.417

Basım Yeri
TAKAV Tel: 385 58 63 - 64 ANKARA

Ailemiz'den

Yeniden sizlerle beraber olmanın mutluluğu içinde Bizim Ailemiz'den hepimize sıcak bir merhaba.

Devlet Bakanımız Sayın İşlay Saygın sizlerle beraber olmadığımız süre boyunca yine gecesini gündüzüne katarak, bir yandan kadının statüsünün yükseltilmesi ve diğer yandan Anayasasının 41. maddesinde belirtilen, "Aile Türk toplumunun temelidir. Devlet ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar" hükmü doğrultusunda milletlerin en temel kurumu olan ailenin daha sağlıklı yapıya kavuşması amacıyla, çalışmalarını sürdürdü. Bunun yanı sıra Tapu Kadastro alanında değil Türkiye'ye dünyaya örnek olacak çalışmalara imzasını attı.

Evet, bu sayıda göreceğiniz çalışmaların tümü büyük bir reform niteliği taşımaktadır.

İşte size Sayın Saygın'ın saymakla bitiremeyeceğimiz hizmetlerinden bir başka örnek. Aile Araştırma Kurumu'na ailelerden gelen mektuplar sonucu çocuklarımız üzerindeki olumsuz etkileri ortaya çıkan TV'lerdeki şiddet ve müstehcen içerikli programlar konusunda yapılan çalışmalar. Sayın İşlay Saygın'ın Devlet Bakanı olduğu 1996 yılından bu yana konuya verdiği önem ve acımsı bulunduğu kampanya ses getirdi. Anne ve babalar Devlet Bakanlığı tarafından konuyla ilgili gerçekleştirilen paneller sonucu sorunun bilincine vardılar. Tabi TV'lerimiz de izleyicilerinin duyarlılığı karşısında yayın politikalarını yeniden gözden gecirmeye başladılar.

Ve Uyusturucu Madde Kullanımıyla Mücadele çalışmaları. Sayın Saygın, Ulu Önder Atatürk'ün ülkeyi emanet ettiği gençliğin illeti olan uyusturucu madde kullanımına karşı başlattığı kampanyayı genişleterek sürdürüyor. Sayın Bakan konuyla ilgili olarak yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızı bilgilendirmek ve bilinçlendirmek amacıyla Almanya'ya giderek bir di-zi toplantı gerçekleştirdi.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Kutlamaları, 4. Avrupa Bakanlar Konferansı Kurulu, Resmi Nikah Kampanyası, Yetişkin Kadın Okuma-Yazma Seferberliği, Gençlik Söyleşileri, Ana-Baba okulunun faaliyetleri, Ailenin Korunmasına Dair Kanun nasıl uygulanacağı, Kadın Sağlığının iyileştirilmesi çalışmaları, dergimiz de yer alan bazı konuların ana başlıklarını oluşturmaktadır.

Haziran sayımızda yeni hizmetlerimizin müjdesi ile buluşuncaya kadar, Bizim Ailemiz'den sizlere kucak dolusu sevgiler...

Sabri CANBEYLİ

AİLEMİZDEN

1

BAKANDAN

4

4. AVRUPA BAKANLAR KONFERANSI

6

BAKAN SAYGIN GELENEKLERİMİ ZE SAHİP ÇIKIYOR

10

DOĞULU KADINLARIMIZA YÖNELİK SAĞLIK REFORMU

12

AİLENİN KORUNMASINA DAİR KANUN YÜRÜRLÜĞE GİRDİ

13

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ TÖRENLE KUTLANDI

16

ALMANYA'DA YAŞAYAN VATANDAŞLARIMIZI BİLGİLENDİRDİK

18

BAŞLIK PARASI KALKIYOR

21

TV'LER PROGRAMLARI KONUSUNDA DUYARLI OLMAYA ÇAĞIRILDI

23

TV'DE ŞİDDET VE MÜSTEHCENLİK

27

RESMİ NİKAH KAMPANYASI TÜM HIZIYLA SÜRÜYOR

28

115 BİN KADINIMIZI OKUR -YAZAR HALE GETİRDİK

30

KANUNLARIMIZ

Devlet Bakanı Işıl Saygın Tarafından Yürütülen Yasal Çalışmalar 31

MEDENİ KANUN'DA REFORM 35

TÜRK CEZA KANUNU

Türk Ceza Kanun Tasarısı ile ilgili Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın Görüşleri 38

DEVLET BAKANLIĞINDAN KADINLARIMIZA DESTEK

Kadınlarımızın el emeği ürünleri sergilendi 39

ANA BABA OKULU AÇILDI 40

KÜÇÜK YAŞTA İMAM NİKAHI

Bakan Saygın, 12 yaşındaki iki çocuğu evlendiren Batmanlı imamın cezalandırılmasını istedi 41

KADIN DAYANIŞMA VAKFI TARAFINDAN EMEK MUTFAĞI AÇILDI 42

HABERLER 43

TAPU KADASTRO HABERLERİ 48

TARİHTEN BİR YAPRAK

Osmanlı Devleti Döneminde Kadın Dergileri 53

KULAĞINIZA KÜPE OLSUN

Çocuklarımızı Kazalardan Koruyalım 54

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE GELENEKLERİMİZ 55

Hidrellez .....

SÖYLEMESİ BİZDEN Erken Evliliğin Sakıncaları 56

Bakan'dan

Ailenin korunmasına dair kanun çıktı

Kadınlarımızın ekonomik, sosyal ve politik hayata eşit olarak katılmasının önündeki engellerin kaldırılması ve bu konuda etkili çözümler bulunarak, hızla yaşama geçirilmesi gerektiğine inanıyorum. Bu amaçla kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve gönüllü kuruluşlarının işbirliği içinde çalışması gerekmektedir. Devlet Bakanlığı olarak yoğun bir çaba göstermekteyiz. Çalışmalarımızı daha geniş kadın kitlesine, daha etkin ve süratli ulaştırabilmek ileriye dönük en önemli hedefimizdir.

Devlet Bakanlığı olarak Kasım ayında çok önemli bir toplantıya ev sahipliği yaptık. Habitat II'den sonraki en büyük organizasyon olan Kadın-Erkek Eşitliğinden Sorumlu Avrupa IV. Bakanlar Konferansı 40 ülkenin ilgili bakanlarının katılımı ile İstanbul'da gerçekleşti. Bildiğiniz gibi Avrupa Konseyinin faaliyetleri arasında yer alan Uzman Bakanlar Konferansları zincirinin en önemli halkası olarak nitelenen bir toplantının ilki 4 Mart 1986'da Strasburg'da ya-

pıldı. İkinci toplantı 4-5 Temmuz 1989 tarihlerinde Viyana'da, üçüncü ise 21-22 Ekim 1993 tarihlerinde Roma'da gerçekleştirildi. Roma'da yapılan Konferans sırasında dördüncü toplantının İstanbul'da yapılması karara bağlandı. Bu önemli organizasyonun besincisi ise İstanbul'da alınan karar gereği Makedonya'da yapılacaktır.

Uluslararası alanda çalışmalarımız sürerken Türkiye'de kadın ve aile sağlığının iyileştirilmesine yönelik reform için ilk adımı 26 Aralık'ta Ankara'da attık. Devlet Bakanı Sayın M. Salih Yıldırım, Milli Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay, Sağlık Bakanı Halil İbrahim Özsoy, Diyarbakır, Şanlıurfa, Siirt, Mardin, Kilis, Van, Batman, Şırnak, Tunceli, Adıyaman, Gaziantep ve Hakkari Valileriyle eşlerinin yanısıra gönüllü kadın kuruluşlarının katılımıyla düzenlediğimiz toplantıda öncelikle Güneydoğu Anadolu Bölgesini kapsayan kadın sağlığı eğitim seferberliği uygulamasını başlattık.

Yıllardır beklenen reform niteliğinde olan Bakanlığım tarafından hazırlanan 4320 sayılı "Ailenin Korunmasına Dair Kanun" 17.01.1998 tarih 23233 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi. Bu kanuna göre aile içi şiddete maruz kalan aile bireylerinin kanundaki tedbirleri al-

Bakan'dan

dirabilmesi için bizzat veya olayla ilgili bilgi sahibi kişilerin (komşuların, akrabaların) karakol, jandarma, savcılık veya Sulh Hukuk Hakimliğine müracaatları yeterlidir.

Sulh Hukuk Hakimi şiddet uygulayan aile bireyini evden uzaklaştırabilecek, nafakaya hükmedebilecek veya kanundaki diğer tedbirlere veya uygun göreceği tedbirlere hükmedebilecektir. Bu tedbirlere uyulmaması halinde şiddet uygulayan şahsa 3 aydan 6 aya kadar hapis cezası verilebilecektir.

Bakanlığımızca konunun kamuoyu tarafından yeterince duyulmadığı tespit edildiğinden şiddete maruz kalan aile fertlerinin haklarını ve başvuru şeklini açıklayan bilgileri içeren bir kitapçık hazırlanarak tüm Türkiye'de dağıtımına başlanmıştır.

Özellikle GAP yöremizdeki toplumsal meselelerden birisi de başlık parası konusudur. Bakanlık olarak bu bölgedeki gençlerin ısrarlı isteği doğrultusunda konuya sahip çıkıldı. Urfa Valimiz Sayın Şehabettin Harput bölgenin aşiret reisleriyle, din adamlarından oluşan 250 kişiyi biraraya getirerek sorunun çözümüne yönelik taahhütname aldı.

Yine ülkemizde özellikle son yıllarda kanayan yara haline gelen uyuşturucu madde kullanımı ile ilgili mücadeleyi yaygınlaştırmak amacıyla yoğun çalışmalar yaptık. Bu çalışmalar çerçevesinde yurt dışında yaşayan 2.200.000 vatandaşımızı bilgilendirmek ve bilinçlendirmek amacıyla Almanya'ya giderek bir dizi toplantı düzenledik.

80 ilin valisine genelge göndererek başlattığımız kampanyalardan Resmi Nikah Kampanyamız birinci yılını doldururken resmi nikaha kavuşan imam nikahlı çift sayısı 25.000'e ulaştı. Yetişkin Kadın Okuma-Yazma kampanyasını ise Devlet Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile taşra illerinde Halk Eğitim Merkezleri, büyük şehirlerde ise gönüllü kadın kuruluşlarının aracılığıyla başarıyla yürütmekteyiz. Bu konuda bu güne kadar 115.000 yetişkin kadının okuma-yazma öğrenmesi sağlandı ve kadınlarımız sertifika almaya hak kazandılar.

Özel televizyon kanallarında yer verilen şiddet içeren yayınların artması üzerine Devlet Bakanı olarak göreve geldiğim ilk günden bu yana Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) nezdinde girişimlerde bulunurken diğer yandan bu konuda ailelerden gelen talep üzerine Ankara ve İzmir'de paneller düzenleyerek toplumu bilinçlendirirken TV yöneticilerini duyarlı olmaya davet ettik.

Bu arada Devlet Bakanlığı olarak Adalet Bakan-

lığı tarafından hazırlanan Türk Medeni Kanun ve Türk Ceza Kanun tasarıları incelenerek değişikliklerle ilgili görüşlerimiz ilgili komisyonlara gönderildi. Her iki kanun tasarısında da kadınlarımızın haklarını koruyacak, statülerini yükseltecek ve yürürlükteki medeni kanunda varolan kadın erkek eşitsizliğini ortadan kaldıracak düzenlemelerin tasarıda yer alması sağlandı.

Ayrıca 55. Hükümet programında da yer aldığı üzere bakanlıklar bünyesinde kadın birimlerinin kurulmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat Yasası kanunlaşınca kadar Genel Müdürlüğün faaliyetlerini yurt çapında yaygınlaştırmak için Trabzon, Adana, Van, İstanbul, Erzurum, Sivas, Antalya, Bursa, İzmir ve Diyarbakır Valiliklerinin bünyesinde kadın birimleri oluşturuldu.

Devlet Bakanlığı olarak kadın istihdamının artırılması amacıyla Urfa, Van ve Hakkari illerimizde halı, kilim atölyelerinin açılması sağlandı.

Gerek iç hukukumuzun taraf olduğu uluslararası sözleşmelere uyumun sağlanması, gerekse TBMM'ne sevk edilen yasa tasarılarını kadın ve erkek eşitliği açısından incelemek ve ayrıca Hükümetin kadın konusundaki özel politika ve stratejilerini gözden geçirmek ve bunların uygulanmasını izlemek amacıyla TBMM bünyesinde Kadın-Erkek Eşitliği Komisyonu'nun oluşturulması hususunda Bakanlığımızca TBMM Başkanlığı'na başvuruda bulunuldu ve komisyon kurulması sağlandı.

Eşitlik, demokrasi ve insan haklarının ayrılmaz bir parçasıdır. Kadınlara eşit muamele etmeyen ve kadınlara karşı ayrımcılık yapan bir siyasal rejim demokrasi olarak nitelendirilemez. Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı olarak bu demokraside, kadınların siyasal konumlarına sahip olmaları ve siyasi hayata katılımları konusunda teşvik edilmeleri ve karşılaştıkları birçok engeli aşmaları için destek verilmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu konuda yasal ve idari düzenlemeleri ivedilikle gerçekleştirmek için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Kadını ve erkeği ile eşit, özgür ve katılımcı bireyler olma niteliğimizi gelecek kuşaklara daha güçlü bir biçimde aktaracağımız inancıyla tüm kadınları işbirliğine davet ediyorum.

4. Avrupa Bakanlar Konferansı İstanbul’da yapıldı

Türkiye Habitat II’den sonraki en büyük uluslararası toplantıya ev sahipliği yaptı. Kadın-Erkek Eşitliğinden Sorumlu Avrupa 4. Bakanlar Konferansı 13-14 Kasım 1997 tarihleri arasında İstanbul’da gerçekleştirildi. Devlet Bakanı İslay Saygın’ın ev sahibi olarak Türkiye’yi temsil ettiği konferans, ülkemizin prestiji açısından son derece olumlu geçti.

Toplantının sonucunda kadın-erkek eşitliğinin demokrasinin ‘olmazsa olmaz koşulu’ olduğu vurgulandı. Kadın-erkek eşitliğinin demokrasiyi oluşturacağı ve İstanbul Konferansı’na katılımın böyle bir ilerlemeyi sağlayacağı ifade edildi. Konferans sonucunda ortaya çıkarılan Deklarasyonda kadın-erkek eşitliği konusunda atılması gereken adımlar ve çeşitli kurum ve kuruluşlara yönelik öneriler ele alındı.

Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı İslay Saygın, konferansa katılan konukların Türkiye’yi yakından tanıma imkanı bulduklarını vurgulayarak, ‘Dünyada bir çok ülkeden önce seçme ve seçilme hakkı kazanmış bir ülkenin kadınları olarak, böyle bir toplantıya ev sahipliği yapmaktan gurur duyuyoruz. Türkiye kadın-erkek eşitliği konusunda şu anda birçok ülkeden daha ileri durumdadır. Kadınların yasalar önünde de erkeklerle tamamen eşit konuma ulaşmalarını sağlamak amacıyla, çalışmalarımız yoğun bir şekilde devam ediyor. Toplantıdan çıkan sonuçlar da bu çabalarımızın ne kadar haklı olduğunu bir kez daha göstermiştir’ dedi.

Bakan Saygın, “Toplantının amacı uzman bakanların çalışma alanları ile ilgili konularda Avrupa Konseyi faaliyetlerine etkin bir şekilde katılmalarını teşvik etmek olmuştur. Konferans Avrupa Konseyi’ne üye ülke bakanlar ve onlara eşlik edecek heyetler arasında görüş alışverişine olanak tanıdığı gibi, konferans sonunda yayınlanan İstanbul Deklarasyon Avrupa Konseyi’ne üye ülkelerin eşitlik politikalarına yön verecek şekilde hazırlanmış olması da ayrı bir önem taşımaktadır” diye konuştu.

Konferansa toplam 176 kişi katıldı. Avrupa Konseyi’ne üye 40 ülkeden 38’inin katıldığı konferansta 17 ülke bakan düzeyinde, 21 ülke de müsteşar düzeyinde temsil edildi. Ülke delegasyonlarının yanı sıra, Avrupa Konseyi

Kuruluşları, gözlemci ülkeler ve uluslararası kuruluş temsilcilerinin de hazır bulunduğu konferansın ana teması “Demokrasi ve Kadın-Erkek Eşitliği” idi. Toplantıda, ‘Demokrasinin Temel Kriteri olarak Kadın-Erkek Eşitliği’ ve ‘Demokratik Süreçte Kadın-Erkek Eşitliğinin Sağlanmasında Erkeklerin Rolü’ konuları da alt başlıkları oluşturdu.

5. Avrupa Bakanlar Konferansı Makedonya’da

Toplantı sonunda 5. Avrupa Bakanlar Konferansı’nın Makedonya’da yapılması kabul edildi. Avrupa Konseyi’nin faaliyetlerinden biri olan Uzman Bakanlar Konferansları’nın ilki 4 Mart 1986’da Strazburg’da gerçekleştirildi. İkinci Konferans 4-5 Temmuz 1989 tarihlerinde Viyana’da, Üçüncü Konferans ise, 21-22 Ekim 1993 tarihlerinde ‘Toplumda Kadına Karşı Şiddetin Engellenmesi İçin Medya ve Diğer Çözümler’ konusunda Roma’da yapıldı. Roma’daki konferans sırasında bir sonraki toplantının 1997 yılında ülkemizde yapılmasına ilişkin Türkiye’nin daveti kabul edilerek 4. konferansın İstanbul’da gerçekleştirilmesi karara bağlanmıştı.

4. Avrupa Bakanlar Konferansı Başbakanın konuşma metni

Sayın Ekselansları, Sayın Genel Sekreter, Sayın Bayanlar ve Baylar,

Hükümetim adına, sizlere, Türkiye'ye hoşgeldiniz diyorum. 4. Avrupa Kadın Erkek Eşitliğinden Sorumlu Bakanlar Konferansına ev sahipliği yapmak bizler için gerçekten büyük bir mutluluktur.

Konferansın ana teması "Demokrasi ve Kadın Erkek Eşitliği"dir. Avrupa Konseyi üye devletleri bakanları, demokrasi ve eşitlik konusunu görüşmek üzere oldukça isabetli bir zamanda bir araya gelmiştir. Bölünmüş Avrupa'nın artık geride kaldığı ve ortak demokratik değerler tarafında birleşmiş bir Avrupa olarak yeniden ortaya çıktığı bu zamanda, zafer rahatlığına kapılmamalı ve demokrasimizi eleştirel bir gözle değerlendirerek zayıf yanlarını düzeltmeliyiz.

Bu yıl 11 Ekim'de yapılan ve benim de katılma onuruna eriştiğim, II. Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi'nde benimsenen son Deklarasyonda "Kadın ve erkeklerin, siyasi hayat da dahil olmak üzere, toplumun tüm alanlarında daha dengeli temsilinin önemi" vurgulanmıştır. Böylece İstanbul'daki bu konferans bir yönden de II. Zirve Toplantısı'nın izlenmesi olmaktadır.

Kadın ve Erkeklerin tüm karar alma mekanizmalarına eşit katılımı sağlanmadan gerçek demokrasiye ulaşılamayacağı açıktır. Bu ekonomik kakınmanın yanı sıra kadınların tüm politik ve ekonomik karar alma aşamalarına katılımları için de söz konusudur. Böyle bir durum hiç şüphesiz yeni öncelikler ve hedefler getirecek ve toplumlarımızı tüm insanların ihtiyaçlarına duyarlı yapacaktır.

Kadınların devletin kurulması aşamasına katılımının ne denli önemli olduğu Türkiye Cumhuriyeti kurucuları tarafından gayet iyi bilinmekteydi. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşları. Cumhuriyet 1923 yılında kurulduğunda kadın-erkek eşitliğinin demokrasi ve modernleşme için ne kadar önemli olduğunun farkındaydılar. Kadın-erkek eşitliğine dayalı zorunlu eğitim reformu başta olmak üzere, laik batılı medeni kanununun kabulü ve son olarak da Türk kadınına 1934'de oy hakkını veren bir dizi köklü reform başlattılar. 1920'lerde ve 30'larda, geleneksel olarak erkek üstünlüğünün hakim olduğu ve hatta kadının kamu hayatına girmesinin yasaklandığı bir ülkede bu kazanımların kaydedilmiş olması dikkat çekicidir. Bu bağlamda, Avrupa'nın 14 ülkenin, savaşın son bulmasına kadar kadınlara oy verme hakkı vermediği unutulmamalıdır.

Bir başka dikkate değer nokta ise, özellikle şehirlerdeki kadınlar olmak üzere Türkiye'deki tüm kadınların reformları büyük bir hevesle kucaklamış ve kısa bir zaman içinde kendilerini yeni toplumsal cinsiyet anlayışıyla tanımlamış olmalarıdır. Bugün, meslek sahibi kadınlar, özellikle kamu hizmetlerinde, akademik kariyerlerde, iletişim ve bankacılık sektörlerinde yüksek statü sahibi olarak son derece iyi temsil etmektedirler.

Kadın meselelerinin hükümet politikası olarak kabul edilmesi, 1990'da Türkiye'de ulusal mekanizmanın kurulmasına zemin oluşturmuştur. Kadının statüsünü iyileştirmek için gerek devlet ve gerekse NGO'lar tarafından atılan adımlar bugüne kadar elde edilen başarılarla destek olmuştur. Fakat, alınan bunca yola rağmen özellikle ulusal düzeyde kadının siyasi alanda temsili konusunda önümüzde katetmemiz gereken uzun bir yol vardır. Son yıllarda evli kadınların evlenmeden önceki soyadlarını kullanmaya devam etmelerini sağlayan yasa başta olmak üzere bazı yasal düzenlemeler kadının durumunu iyileştirmeye yardımcı olmuştur. Hükümetim son kanuni değişiklikleri tatminkar bulmamaktadır ve daha dikkate değer, somut ilerlemeler yapmakta kararlıdır. Bu nedenle hükümet programınızda, kadının ekonomik, toplumsal, kültürel ve politik yaşama tam katılımın sağlanmasını hedeflemiş bulunuyoruz.

Bu amaçla, kendimizi gerekli yasal ve idari reformlar yapmak için aile içi demokrasiyi teşvik etmeye, Medeni Kanun ve Ceza Kanunlarındaki ayırıcı maddeleri değiştirmeye, kadınların sorunları ile daha etkin bir şekilde ilgilenmek üzere yönetim içinde yapısal değişiklikler yapmaya ve sivil toplumda kadın gruplarının çalışmalarını desteklemeye adanmışız. Böylece, Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın koordinasyonunda, kamu sektöründe tüm politika ve programlara toplumsal cinsiyet bakış açısının yerleştirilmesi, mevcut hükümetin öncelikli konularından birisi haline gelmiştir.

Bu alandaki çabalarımız Anayasa Mahkemesi'nin destekleyici kararları ve halkın bilinçlenmesine katkıda bulunan ve kadın sorunlarına duyarlı bir sivil toplumun varlığı sayesinde güç bulmaktadır.

Sayın Başkan,

Kadınların siyasi karar alma sürecine eşit olmayan

Bakanlar Konferansı

katılımları demokrasilerimizin genel sorunudur. Avrupa Konseyi Sekreteryası tarafından hazırlanan bilgi metni seçimle iş başına gelmiş kadınların yüzdesini belirtmektedir. Kuzey Avrupa ülkeleri hariç, Avrupa ülkelerinin büyük kısmında, kadının siyasi yaşama katılım oranı % 25'in altına inmezken, bu oran % 40'ın üzerine de çıkmamaktadır.

Mevcut eşitsizlikler genellikle değiştirilemeyen cinsiyet farklılıkları olarak açıklanmaktadır.

Eşitlik ve ayrımcılık yapmama ilkelerinin zarar görmeden kalacağı garanti edilemez. Süregelen eşitsizlikler, genellikle değişmez olarak nitelendirilen kadın ve erkeklere özgü farklı davranış biçimleri ile ifade edilmektedir. Ancak eşitlik gerçekten çatışmalara mı neden olmaktadır? Farklılıkları görmezlikten gelen ya da en aza indirmeye çalışan bir demokrasi anlayışındansa

naştıran yeni bir demokrasi anlayışı mı aranmalıdır?

O zaman bu sorunun giderilmesine yönelik pratik çözümlerde olmalıdır. Kadınların siyasi hayata katılımında karşılaşılan engeller nelerdir? Bir siyasetçi olarak, ben, mesela kota sisteminin uygulanmasını, olumlu ve olumsuz yanlarını ve böyle bir sistemi uygulayan ülkelerin deneyimlerini öğrenmeyi çok isterim. Dilerim bu Konferans bu sorulara cevap bulacaktır.

Eşitlik alanında ilerlemeyi engelleyen bir etkende gelenek ve göreneklerin etkisi gözardı edilemez. Kültürel ve Dini değerlere bütünüyle bağlı kalmak da hatalıdır, çünkü bu, bir toplumun nüfusunun yarısının temel hak ve özgürlüklerden gerektiği gibi yararlanmasını engeller. Eşitlik, demokrasi ve insan haklarının ayrılmaz parçasıdır. Kadınlara eşit muamele etmeyen ve ayrımcılık yapan bir siyasal rejim demokrasi olarak nitelendirilemez. Demokrasilerde, kadınların siyasi konuma sahip olmaları ve siyasi hayata katılımları özendirilmeli ve bu konuda karşılaşılabilecekleri tüm engelleri aşmaları için destek verilmelidir.

İnanıyorum ki Avrupa'nın demokrasi yuvası olan Avrupa Konseyi, toplumun tüm alanlarında cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında öncü görevini yerine getirecektir. Hükümetim kadın-erkek eşitliğine duyarlı ve bu anlamda dengeyi sağlayacak politikalara yönelik her türlü çabayı destekleyecektir. Bu Konferansın tüm Avrupa siyasi partilerine esin kaynağı olmasını ve yararlı siyasi öneriler üreterek bir dönüm noktası haline gelmesini dilerim.

Bu Konferans Müzakerelerinin tüm dünyadaki kadınlara yararlı olacak en başarılı sonuçları ve çözümleri getireceğine eminim.

Teşekkür ederim.

Devlet Bakanı Işıl Saygın'ın Kadın Erkek Eşitliğinden Sorumlu 4. Avrupa Bakanlar Konferansı Kapanış Konuşması

Sayın meslektaşlarım,

Değerli katılımcılar,

Konferans süresince, demokrasilerin olmazsa olmaz koşulu olan kadın erkek eşitliğinin sağlanması konusunda önemli sonuçlar ortaya koyan tartışmalar yaptık. Ülkelerimiz farklı olsa bile sorunlarımızın ortak olduğunu gözlemledik.

Kadın Erkek eşitliği ve buna yönelik önlemlerin alınması gereği, bugün her zamankinden daha fazla dünya siyasi gündemindedir. Bir yanda, özellikle son birkaç yıl içinde bazı ülkelerde siyasi yaşamdaki kadın temsil oranı artarken, diğer bazılarında, geçirdikleri ekonomik ve siyasi transformasyon sonucunda, parlamentolardaki kadın sayısı düşmüştür. Benim ülkem de dahil olduğu bazılarında ise, hâlâ bu sayının son derece yetersiz olduğu bir gerçektir.

Hepimiz biliyoruz ki, birçok ülkede, yasal çerçevede kadın erkek eşitliği sağlanmıştır. Ancak bunları uygulanabilir politikalar haline getirmede zorluklar muhakkaktır. Ayrıca, siyasi karar alma konularındaki kadın sayısı ne olursa hepimiz, kadın erkek eşitliğini sağlama yolunda, belli derecelerde ekonomik ve sosyal güçlükleri yenmek, yerleşik kültürel kalıpları aşmak durumundayız.

Bu noktada konuya daha olumlu bir bakış açılarından yaklaşmak istiyorum. Siz Sayın Bakanların konuşmalarında da belirtildiği gibi, artık bu eşitsizliği kaldırmak yönünde kararlılık gösterebiliyoruz. Hepimiz biliyoruz ki kadınların eşit şekilde katılmadığı ve temsil edilmediği bir siyasi sistemden gerçek demokrasi olarak söz etmek son derece zordur. Hepimizin bu konuya, ağırlıklı olarak yapısal önlemlerle yaklaşılması gerektiği hususunda aynı düşüncede olduğumuzu sanıyorum. Bu çerçevede öncelikle kadınların eşit temsili önündeki engelleri kaldırmamız; kadınlara daha fazla seçilme imkanları sağlayan önlemlerin alınması gerektiğini biliyoruz. Bu Konferans'ta bu amaçla hepimizin işbirliği yapmaya hazır olduğunı teyid ettik.

Kadın erkek eşitliğinin karşısındaki en büyük engel, asırlardır erkek egemen kültür ve değerler olduğunu biliyoruz. Toplumsal, siyasi ve kamusal yaşamın her alanına, toplumsal cinsiyet bakış açısını yerleştirmeden, gerçekçi aşamalar kaydetmek mümkün görünmemektedir. Burada medyaya ve sivil toplum örgütlerine önemli görevler düşmektedir. Ama hükümetlerimizin de gelecek nesillere eşitlikçi bir dünya hazırlayabilmek açısından yapabileceği çok şey vardır.

Eşitlik tek taraflı sağlanamaz. Özellikle son birkaç yıldır eşitlik yönünde kadınlardan gelen taleplerin olumlu gelişmelere yol açtığını biliyoruz. 4. Avrupa Bakanlar Konferansında ise bu konunun önemli bir aşama kaydettiğini düşünüyorum.

Eşitlik mücadelesinde erkeklerden daha fazla katkı bekliyoruz. Çünkü çoğunlukla karar alıcı konularda olanlar onlardır. Erkeklerle bu konuda diyalog alanları açmamız, onları özel alanı paylaşmaya ikna etmemiz, bu olanağı onlara sağlamamız çok önemli görünmektedir.

Cinsiyete dayalı önyargıları değiştirmemiz gerektiğine inanıyorum. Ayrıca, toplumsal rolleri kadın ve erkekleri kısıtlayıcı olarak değil, her iki cinsiyeti de geliştirici olarak kullanmalıyız.

Dünya demokrasiyi yaygınlaştırmakta son on yılda önemli aşamalar kaydetti. Bunda Avrupa Konseyi'nin önemli katkıları oldu. Önümüzdeki dönem demokrasiyi derinleştirme dönemi olacaktır. Hiç şüphe yoktur ki bu derinleşmenin en önemli boyutu nüfusun yüzde ellisini oluşturan kadınlara siyaset alanını daha fazla açmaktır.

Geçtiğimiz ay Strazburg'da yapılan Zirve toplantısında, Avrupa Konseyi olarak kadının siyasi yaşamda eşit düzeyde katılmasının önemini vurguladık. Bu konferansımızda bu düşüncüyü yaşama geçirci adımlar attık. Bu çerçevede bütün katılımcılara kendilerini ülkemde ağırlamaktan duyduğum memnuniyeti belirtir, değerli katılımcıların dolaylı sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bakan Saygın Elazığ'da coşkuyla karşılandı

Devlet Bakanı Işıl Saygın tarafından 8 Mart 1997'de Şanlıurfa'da başlatılan imam nikahlı çiftlerin resmi nikaha kavuşturulması kampanyası yurt çapında bütün hızıyla sürüyor. Kampanya çerçevesinde düzenlenen toplu nikah törenleri ise; geleneklerimizin yaşatıldığı düğün şölenleri haline döndü. Toplu nikah şölenlerinden biri de Bakan Saygın'ın bizzat katılımıyla Elazığ'da gerçekleşti. 101 çiftin resmi nikah törenine katılan Işıl Saygın, Elazığ'da büyük sevgi gösterileriyle karşılandı.

Törende Elazığlı üniversite öğrencileri tarafından

geleneksel kına gecesi de yasatıldı. 1914 yılında dönemin ünlü ailelerinden Seferoğullarının kızı Hatice Hanımın düğünde giydiği grapdişen kumasından yapılan gelinliği giyen temsili geline kına yakıldı. Bu arada geleneklerimize sahip çıkan Bakan Saygın da davetilerin isteği üzerine geleneklerimize uygun biçimde gelinle birlikte eline kına yaktırırken; Elazığlı gelin adaylarının görüncesi oldu. Törende Bakan Saygın'ın basına geleneklere uygun olarak mavi eşarp bağlandı. Bakan Saygın, bütün dünyanın hayran olduğu Türk geleneklerini korumak ve sürdürmek için çaba gösterdiklerini ifade ederek özellikle gençlere bu geleneklere sahip çıkmaları çağrısında bulundu.

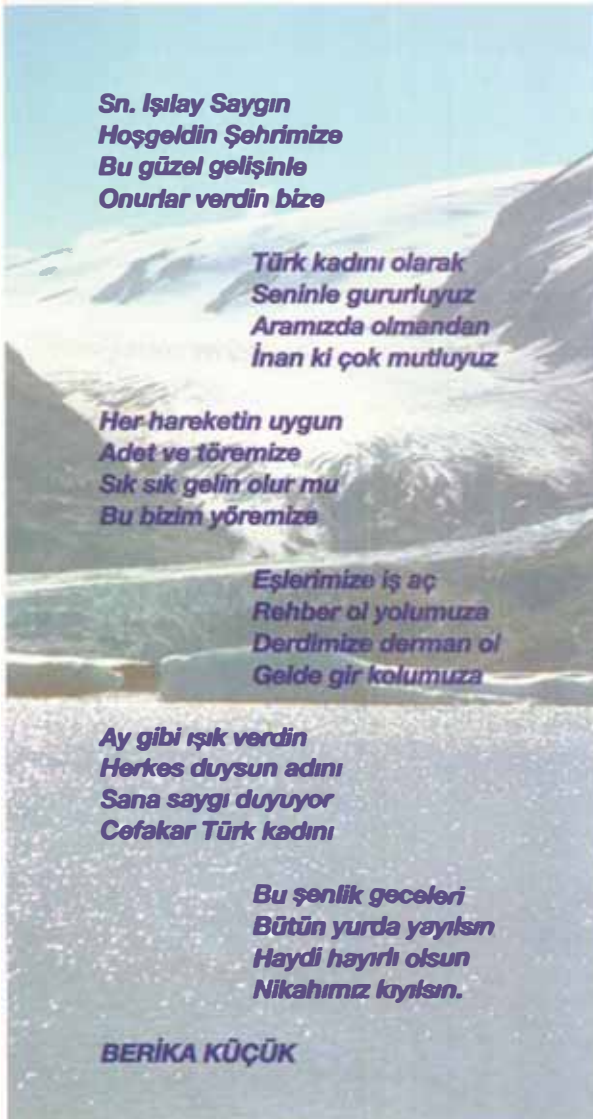
Kına nedir?

Arapça bınna kelimesinden dilimize geçen kına ağacının kurutulmuş yapraklarından elde edilen, genellikle elleri ve ara sıra da saçları boyamakta kullanılan tozdur. Toz halindeki rengi yeşilimsi bir kıvılcık içinde iken su ile karıştırıldığında tamamen kıvılcımsı bir renk alır. Bir süre bulunduğu yerde tutulursa, kendi rengini bulunduğu ortama, saça veya ellere geçirir. Kına ve kına gecesi, evlenme törenlerimizin çok önemli bir safhasını oluşturur.

Geleneklerimizde kına gecesi

Gelinin avucuna ve parmaklarına kına yakılması evlenme geleneklerimizde önemli bir yer tutmaktadır. Sözü kesilmiş, nişanlanmış genç kız düğününden bir - iki gün önce kına gecesine hazırlanır. Kına gecesi düğünün yapılacağı ve hayırlı olduğuna inanılan Cuma gecesinden bir - iki akşam öncedir. Genellikle eğlenceli, türkölü, sohbetli, yemekli bir şekilde kız evinde düzenlenir. Oğlan evinde de damat için ayrıca kına hazırlandığını ve oğlana da kına yakıldığının zaman zaman görüyoruz. Ya gelin kınasından arta kalan bir miktar kına ya da özel olarak hazırlanmış bir parça kına yine eğlenceli bir törenle damat ve arkadaşlarının ellerine yakılır.

Geline kına yakıldığı sırada onu ağlatabilmek için kına türküleri veya kına havaları adı verilen parçalar dokunaklı, yanık ve ağır bir sesle dile

getirilir. Genç kızın ana evindeki bu son akşamlarında ağlamasının uğur getireceği, dökülen göz yaşlarının Allah'ın merhametini çekeceği ve böylece yeni kurulacak evin ve ailenin bereketinin ve mutluluğunun uzun ömürlü olacağı düşünülür. Gelinin çabuk ağlaması için bazen yakın arkadaşlarının, annesinin ve hatta küçük kardeşlerinin de ağlatıldığı gözlenmiştir. Genç kızın ana evindeki son akşamlarında akla gelen eski hatıralar, kızın çalışkanlığı, elinin mahareti ve becerikliliği, bu türkülerden ve havalardan dile getirilir.

Kına gecesi için yapılan törenler ve uygulamalar, aynı zamanda kizevi ile oğlanevi arasında, yani her iki aile içinde, daha önceden belirlenen ceyizin alınıp veya hazırlanıp çeşitli hediyelerin verilmesiyle de bir başka dostluk köprüsü oluşturur. Oğlanın ailesinden gelen eşyanın bütün komşulara gösterilmesi sergilenmesi, kendi kızlarına verilen değeri göstermesi bakımından bir hayli önemli bir anlam taşımaktadır.

ELAZIĞ KINA GECESİ

"Elazığ'da hamamdan geldiği günün gecesi kına gecesi yapılır. Davetliler gelip bir - iki saat çalgı çalınıp eğlendikten sonra gelini misafirlerin huzuruna çıkarırlar. Tabakların içine yoğrulmuş balmumundan yapılan mumu diker ve getirirler. Balmumundan yapılmış gelin mumu denilen mumlar dikilir. Gelinin öne arkası yanan mumları yedi tane kız alır."

*Altın tas içinde kınan ezilsin
Sabah olsun güzel yüzün yazılsın
Görünceletri etrafına dizilsin*

*Gelinim kınan kutlu olsun
Bunda dirliğin tatlı olsun*

*Esvap yıkadığım ak taşlar
Gölgelendiğim ağaçlar
Tut ekmek yediğim karaböster*

*Gelinim kınan kutlu olsun
Bunda dirliğin tatlı olsun*

*Ham bu kına ması
Onünde numunle yanması
Gel gelime kınanması*

*Gelinim kınan kutlu olsun
Bunda dirliğin tatlı olsun
Kız bu bahçeler senin mi
İçinde gezen yarın mi
Yarın ayrılık günün mü*

*Gelinim kınan kutlu olsun
Bunda dirliğin tatlı olsun*

*Kız bu bahçeler senin mi
İçinde gezen yarın mi
Yarın Ayrılık günün mü*

*Gelinim kınan kutlu olsun
Bunda dirliğin tatlı olsun*

Bakan Saygın: "Kadın sağlığının iyileştirilmesi birinci hedefimiz"

Doğulu kadınlarımıza yönelik sağlık reformu için ilk adım 26 Aralık'ta atıldı

Kadının Statüsünün yükseltilmesi çalışmaları kapsamında, kadın sağlığının ve eğitiminin iyileştirilmesinin birinci hedef olduğunu ifade eden Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı İshay Saygın, öncelikle Güneydoğu Anadolu Bölgesini kapsayan "Kadın Sağlığı Eğitim Seferberliği" uygulamasını başlattıklarını açıkladı.

Bu konudaki ilk adım Devlet Bakanlığı öncülüğünde Devlet Bakanı Salih Yıldırım, Milli Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay, Sağlık Bakanı Halil İbrahim Özsoy ve Diyarbakır, Şanlıurfa, Siirt, Mardin, Kilis, Van, Batman, Şırnak, Tunceli, Adıyaman, Gaziantep ve Hakkari valileri ile eşlerinin yanı sıra gönüllü kadın kuruluşlarının katılımı sonucu 26 Aralık 1997'de gerçekleştirilen toplantıda atıldı.

Devlet Bakanı İshay Saygın toplantıda yaptığı konuşmada Gönüllü Kuruluşlar Ulusal Kadın Sağlığı Komisyonu-KASAKOM'un Güneydoğu Anadolu bölgesindeki 12 ilde bir proje kapsamında yürüteceği çalışmanın başarıya ulaşması için her türlü desteğin sağlanması için çalışacaklarını vurguladı.

Saygın şöyle konuştu: "Tüm kadınlarımız kaliteli sağlık hizmetleri alma hakkına sahiptir. Ancak özellikle Güneydoğu Anadolu bölgesindeki kadınlarımız sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanmamaktadır. Anne ve çocuk ölümleri Güneydoğu'da diğer bölgelerden ve Türkiye ortalamalarından daha yüksektir. Güneydoğu Anadolu bölgesindeki kadınlarımızın önce sağlığının iyileştirilmesini bunu takiben de eğitim düzeylerinin yükseltilmesini ve iş imkanlarının sağlanmasını hedefliyoruz. Bu amaçla çalışmalarını sürdüreceğiz olan KASAKOM kadın sağlığı alanında çalışan 17 gönüllü kuruluşun güç birliği yapmak üzere bir araya gelmesiyle oluştu. Halen Türkiye Aile Planlaması Derneği'nin başkanlığında çalışan KASAKOM, çalışmalarında önceliği Güneydoğu Anadolu Bölgesi kadınının sağlığının iyileştirilmesine vermektedir."

Bakan Saygın, 12 ilde kademeli olarak gerçekleştirecek Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kadın Sağlığı Eğitim Projesi'nin, İçişleri, Milli Eğitim, Sağlık, GAP'tan Sorumlu Devlet Bakanlıkları ve ilgili gönüllü kuruluşların işbirliği ve destekleri ile KASAKOM tarafından yürütüleceğini kaydetti.

Bakan Saygın'dan projeye destek çağırısı

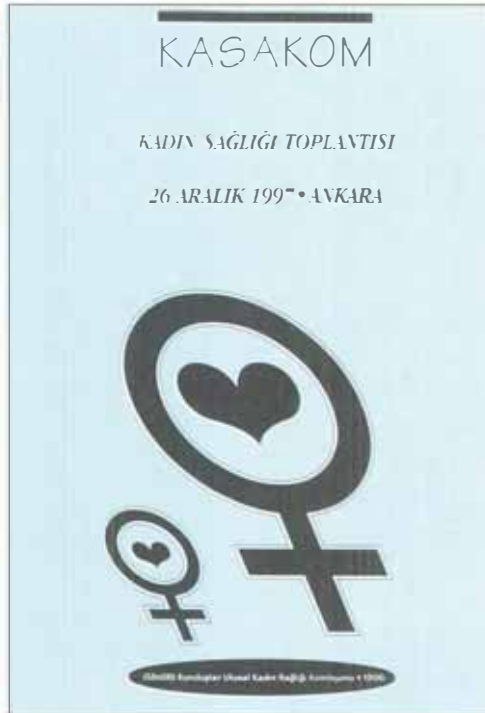
Saygın, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ilk kez gönüllü kuruluşların geniş katılımı ile sektörlerarası işbirliği yapılarak başlatılacak olan Kadın Sağlığı Eğitimi seferberliği için tüm kuruluşları ve kişileri bu seferberliği maddi ve manevi yönden desteklemeye çağırdı. Projenin seçilecek bölgelerde yaşayan 15-49 yaşları arasında en az 1 milyon kadın ve kız çocuğunun sağlığını ilgilendirdiğini vurgulayan Saygın, kırsal alandaki kadına da kaliteli sağlık hizmetinin mobil ekiplerle götürülmesinin esas alınacağını belirtti. Saygın; "Bu amaçla hayırseverlerden her ile tam teşekküllü bir gezici sağlık arabası için destek istiyoruz" dedi.

Projede neler var?

Üç yıl süreli olan ve gönüllü insan gücü kullanımını temel alan proje çalışmaları; eğitilerek eğitici durumuna getirilecek gönüllü kadınlar ve mahalli kadın liderler aracılığıyla kadınları ve genç kızları kadın sağlığı konusunda bilgilendirmek, motive etmek ve kamu sağlık kuruluşlarına sevk etmeyi amaçlıyor. Vali eşlerinin öncülüğünde temin edilecek olan gönüllü kadınların çalışmalarının aylık toplantılarla izlenmesi sağlanacak. Proje kapsamında erkekler de İl Sağlık Müdürlüğü erkek eğitimcileri tarafından kadın sağlığı konusunda eğitilerek, erkeklerin kadın sağlığı konusunda sorumluluk almaları sağlanacak.

Diğer taraftan Türkçe ve okuma-yazma bilmeyen kadınlar için bölgede vali eşlerinin öncülüğünde Kürtçe konuşabilen yeterli sayıda gönüllü kadınların ve mahalli lider kadınların temin edilerek kadın sağlığı konusunda eğitimlerinin sağlanması ile önemli sayıda aktif gönüllü eğitimciler yetiştirilmesi hedefleniyor. Kadın liderler okuma-yazma bilmeyen kadınları tespit ederek, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından açılacak kurslarda okur-yazar hale getirilmelerini temin edecekler. Açılacak beceri ve meslek edindirme kursları ile kadınların üretime geçerek aile ekonomisine katkıda bulunmaları sağlanacak.

Yerel ve dış kaynaklarla desteklenecek proje çalışmalarının sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi için ilgili bakanlıklar ve gönüllü kuruluşlar arasında eşgüdüm sağlanacak. Başarılı sonuçların alınmaya başlaması halinde Doğu Anadolu Bölgesindeki 7 il de proje kapsamına alınacak.

T.C. Resmi Gazete

Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğüne Yayınları		
Kuruluşu : 7 Ekim 1920	17 Ocak 1998 CUMARTESİ	Sayı : 23233

YASAMA BÖLÜMÜ

Kanunlar

Ailenin Korunmasına Dair Kanun

Kanun No. 4320

Kabul Tarihi : 14.1.1998

MADDE 1. — Türk Kanunu Medenisinde öngörülen tedbirlerden ayrı olarak, eşlerden birinin veya çocukların veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerinden birinin aile içi şiddete maruz kaldığını kendilerinin veya Cumhuriyet Başsavcılığının bildirmesi halinde, Sulh Hukuk Hakimi re'sen meselenin mahiyetini gözönünde bulundurarak aşağıda sayılan tedbirlerden bir ya da bir kaçına birlikte veya uygun göreceği benzeri başkaca tedbirlere de hükmedebilir:

Kusurlu eşin,

- a) Diğer eşe veya çocuklara veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerine karşı şiddete veya korkuya yönelik davranışlarda bulunmaması,
- b) Müşterek evden uzaklaştırılarak bu evin diğer eşe ve varsa çocuklara tahsisi ile diğer eş ve çocukların oturmakta olduğu eve veya iş yerlerine yaklaşmaması,
- c) Diğer eşin, çocukların veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerinin, eşyalarına zarar vermemesi,
- d) Diğer eşin, çocukları veya aynı çatı altında yaşayan aile bireylerini iletişim vasıtalarıyla rahatsız etmemesi,
- e) Varsa silah ve benzeri araçlarını zabıtaya teslim etmesi,

Yasama Bölümü Sayfa : 1

Resmî Gazete Kodu : 170198

İçindekiler 96. Sayfadadır.

16/1/1998 Tarih ve 23232 Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de; Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliği ile Dış Ticarete Standardizasyon; 95/1-2-3-4-5 ve 6 sayılı Tebliğler yayımlanmıştır.

Sayfa : 2

RESMÎ GAZETE

17 Ocak 1998 - Sayı : 23233

f) Alkollü veya uyuşturucu herhangi bir madde kullanılmış olarak ortak konuta gelmemesi veya ortak konutta bu maddeleri kullanmaması.

Yukarıdaki hükümlerin tatbiki maksadıyla öngörülen süre altı ayı geçemez ve kararda hükümlenen tedbirlere aykırı davranılması halinde tutuklanacağı ve hürriyeti bağlayıcı cezaya hükmedileceği hususu kusurlu eşe ihtar olunur.

Hakim bu konuda mağdurların yaşam düzeylerini gözönünde bulundurarak tedbir nafakasına hükmeder.

Birinci fıkraya hükmüne göre yapılan başvurular harca tabi değildir.

MADDE 2. — Koruma kararının bir örneği mahkemece Cumhuriyet Başsavcılığına tevdi olunur. Cumhuriyet Başsavcılığı koruma kararının uygulanmasını zabıta marifetiyle izler.

Koruma kararına uyulmaması halinde zabıta, mağdurların şikayet dilekçesi vermesine gerek kalmadan re'sen soruşturma yaparak evrakı en kısa zamanda Cumhuriyet Başsavcılığına intikal ettirir.

Cumhuriyet başsavcılığı koruma kararına uymayan eş hakkında Sulh Ceza Mahkemesinde kamu davası açar. Bu davanın duruşması yer ve zaman kaydına bakılmaksızın 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Fiili başka bir suç oluştursa bile, koruma kararına aykırı davranan eşe ayrıca üç aydan altı aya kadar hapis cezası hükümlenir.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ailenin korunmasına dair kanun yürürlüğe girdi

Reform niteliğindeki Ailenin Korunmasına Dair Yasa Tasarısı Meclis Kurulu'nda kabul edilerek 17.1.1998 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak kanunlaştı.

Madde 1 - Türk Medeni Kanununda öngörülen tedbirlerden ayrı olarak, eşlerden birinin veya çocukların veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerinden birinin aile içi şiddete maruz kaldığını kendilerinin veya Cumhuriyet Başsavcılığı'nın bildirmesi halinde, Sulh Hukuk Mahkemesi re'sen meselenin mahiyetini gözönünde bulundurarak aşağıda sayılan tedbirlerden bir ya da bir kaçına birlikte veya uygun göreceği benzeri başka tedbirlere de hükmedebilir.

Kusurlu eşin; a) Diğer eş'e veya çocuklara (veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerine) karşı şiddete veya korkuya yönelik davranışlarda bulunmaması,

b) Müsterek evden uzaklaştırılarak bu evin diğer eş'e ve varsa çocuklara tahsisi ile diğer eş ve çocukların oturmakta olduğu eve veya iş yerlerine yaklaşmaması,

c) Diğer eşin (veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerinin) eşyalarına zarar vermemesi,

d) Diğer eşi ve çocukları (veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerini) iletişim vasıtalarıyla rahatsız etmemesi,

e) Varsa silah ve benzeri araçlarını zabıtaya teslim etmesi,

f) Alkollü veya uyuşturucu herhangi bir madde kullanılmış olarak ortak konuta gelmemesi veya ortak konutta bu maddeleri kullanmaması.

Yukarıdaki hükümlerin tatbiki maksadıyla öngörülen süre (6) ayı geçemez ve kararda hükmolunan tedbirlere aykırı davranılması halinde tutuklanacağı ve hürriyeti bağlayıcı cezaya hükmedileceği hususu kusurlu eş'e ihtar olunur.

Hakim bu konuda mağdurların yaşam düzeylerini gözönünde bulundurarak tedbir nafakasına hükmeder.

Birinci fıkra hükmüne göre yapılan başvurular harca tabi değildir.

Madde 2- Koruma kararının bir örneği mahkemece Cumhuriyet Başsavcılığı'na tevdi olunur. Cumhuriyet Başsavcılığı koruma kararının uygulanmasını zabıta marifetiyle izler.

Koruma kararına uyulmaması halinde zabıta, mağdurların şikayet dilekçesi vermesine gerek kalmadan,

4320 SAYILI AİLENİN KORUNMASINA DAİR KANUNUN UYGULANMASI

Müracaat:

Dayak atılan veya kötü muamele gören aile bireylerinin Ailenin Korunmasına Dair Kanundaki tedbirleri alırdabilmesi için bizzat (Karakol-Jandarma-Savcılık veya Sulh Hakimliği'ne) müracaatları veya olayla ilgili bilgi sahibi kişilerin (komşuların, akrabaların, yakınların) ihbarları yeterlidir.

Koruma kararının alınması için izlenecek yol çok basittir. Sadece telefonla veya şahsen yukarıda belirtilen makamlardan birini haberdar etmek yeterlidir.

Başka Bir Dava Nedeniyle C. Savcılıklarının Müracaatı:

Cumhuriyet Savcılığına, karakol veya jandarmalara aile bireylerinden birinin, diğeri tarafından taciz edildiği hususu bildirildiğinde; tedbir talebi olmasa da, Cumhuriyet Savcılığının durumu öğrenmesi ile tedbir hususunda karar verebilmek üzere Sulh Hakimliğine konuyu intikal ettirmesi gerekir.

Sikayete bağlı bir kanun maddesi (Örneğin 456/4) ihlal edilmiş, kadın da sikayetten vazgeçmiş veya şahsi dava yoluyla takip edilebilir diye savcılıkça kamu davası açılmasına gerek duyulmayıp takipsizlik kararı verilmiş veya iddianame ile Türk Ceza Kanununun ilgili maddesine göre Kamu Davası açılmış olsa da, Cumhuriyet Savcılıklarınca ayrıca tedbir hususunda bir karar verilmesi için evrakları Sulh Hakimliklerine gönderirler.

Yetkili Mahkeme:

Tedbir kararı her yerde alınabilir. Örnek şiddete uğrayan kadın evden kaçıp, başka bir ilde oturan ailesinin yanına gitmiş olsa bile oradaki mahkemelerden bu kararı talep edebilir.

Mahkeme Masrafı:

Herhangi bir mahkeme masrafı ödenmeyecektir. (Harca tabi değil)

Koruma Kararının İnfazı:

Mahkeme tarafından verilen koruma kararı Cumhuriyet Başsavcılığına tevdi olunur. Cumhuriyet Başsavcılığı koruma kararının uygulanmasını zabıta marifetiyle izler.

Koruma Kararının Takibi:

Karakollar tedbirin uygulanıp uygulanmadığını takip etmekle yükümlüdürler. Mağdur olan şahıslar tedbir süresince yeniden tacize uğramaları halinde; Polis ve Jandarma imdat (155-156) telefonlarına bizzat kendileri veya haberdar olanlar (komşuları, yakınları, akrabaları) tarafından ihbar edilebilir. Tedbire uymayanlar hakkında Cumhuriyet Savcılıkları, kanunun 2. maddesi gereğince, Sulh Ceza Mahkemesi'ne tedbire uyulmaması nede-

niyle ceza davası açar.

Nafaka:

Hakim 1. madde (b) fıkrasındaki tedbire göre şiddet uygulayan eşin evden uzaklaştırılmasına karar verirse ve bu kararla birlikte tedbir nafakasına da hükmederse; tarafların mali, içtimai durumlarının araştırılması uzun süreceğinden araştırma sonucunu beklemeden hakkaniyete uygun bir miktar nafakaya hükmedebilir. Nafakanın ödenmemesi halinde genel hükümlere göre icra yoluyla alınabilir.

Koruma Kararına İtiraz:

Tarafların itirazları genel hükümlere göre tedbiri veren mahkemece incelenir. İtiraz tedbirin uygulanmasını durdurmaz.

Koruma Kararının Süresi:

Koruma kararıyla verilen tedbirlerin süresi altı ayı geçemez.

Kanuna Göre Alınacak Tedbirler:

Sulh Hukuk Hakimi aşağıdaki tedbirlerden birine, bir kaçına veya hepsine birden hükmedebilir.

a) Diğer eşe veya çocuklara veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerine karşı şiddete veya korkuya yönelik davranışlarda bulunmaması.

b) Müsterek evden uzaklaştırılarak bu evin diğer eşe ve varsa çocuklara tahsisi ile diğer eş ve çocukların oturmakta olduğu eve veya iş yerlerine yaklaşmaması.

c) Diğer eşin, çocukların veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerinin eşyalarına zarar vermemesi.

d) Diğer eşi, çocukları veya aynı çatı altında yaşayan aile bireylerini iletişim vasıtalarıyla rahatsız etmemesi.

e) Varsa silah ve benzeri araçlarını zabıtaya teslim etmesi.

f) Alkollü veya uyuşturucu herhangi bir madde kullanılmış olarak ortak konuta gelmemesi veya ortak konutta bu maddeleri kullanmaması.

Hakimin Verebileceği Diğer Tedbirler:

Kanunun birinci maddesinin ilk fıkrasına göre hakim, belirtilen tedbirlerin dışında uygun göreceği tedbirleri de uygulayabilir. Hakime geniş takdir yetkisi verilmiştir. Bu takdir yetkisine dayanarak hakim, çocukların üzerinde şiddet uygulayan anne veya babanın psikolojik kontrolü veya alkol kullanan aile bireyinin alkol bağımlılığı olup olmadığının tespiti, eğer alkol bağımlılığı ise tedavisinin yapılması için hastaneye gönderilmesi, tacize uğrayan çocukların yurtlara veya uygun görülen yakınlarına verilmesi gibi tedbirlerde karar verebilir.

re'sen soruşturma yaparak evraki en kısa zamanda Cumhuriyet Bassavcılığı'na intikal ettirir.

Cumhuriyet Bassavcılığı koruma kararına uymayan eş hakkında Sulh Ceza Mahkemesi'nde kamu davası açar. Bu davanın duruşması yer ve zaman kaydına bakılmaksızın 3005 sayılı Meshut Suçların Muhakeme usulü Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Fiili başka bir suç oluştursa bile, koruma kararına aykırı davranan eş'e ayrıca üç aydan altı aya kadar hapis cezası hükmolunur.

Madde 3 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bakan Saygın, Ailenin Korunmasına Dair Kanun'un kabul edilişi nedeniyle TBMM üyelerine teşekkür etti

Sayın Başkan

Değerli Milletvekilleri

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği gibi toplumun temelini aile oluşturmaktadır. Bireysellikten toplumsallığa geçen en küçük birimi olan ve karşılıklı rıza ile oluşan ailenin sağlıklı yapılması ve yürütülmesi sağlıklı bir toplumun varoluşunu ve yarınları daha güçlü bir biçimde uzanmasını doğrudan etkilenmektedir.

Ancak, Aile İçi Şiddet ; bireylerin toplum içindeki yasal, sosyal, politik ve ekonomik eşitliği başarması fırsatlarını sınırlamakta ve azaltmaktadır. Öyle ki şiddet kişinin değerlerini, niteliklerini, girişimcilik ruhunu ve kendine olan güvenini yok etmektedir.

Tüm toplumlarda olduğu gibi toplumumuzda da aile içi şiddetten en çok kadınlar ve çocuklar etkilenmektedir. Toplumun yarısını oluşturan kadınların büyük bir bölümünün şiddete uğraması ailenin dolayısıyla da toplum yapısının bozulmasına neden olmaktadır.

Sağlıklı ve güçlü bir toplumun varoluşu, sağlıklı bireylerin dolayısıyla da sağlıklı ailelerin varlığına bağlıdır.

Sayın Bakan

Değerli Milletvekilleri

Bilindiği gibi 55. inci hükümet programında da yer aldığı gibi, hükümetimiz kadının ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal yasama tam olarak katılımının sağlanması konusunda; aile içi demokrasinin teşvik edilerek eşitlikçi ve paylaşımcı bir aile yapısının model alınacağı, ayrıca toplumumuzu ve aile bütünlüğünü sarsan sorunlardan biri olan aile içi şiddetin önlenmesi amacıyla gerekli yasal düzenlemelerin yapılacağını öngörmektedir.

Bakanlığımızca yürütülmekte olan yasal çalışmalarından biri olan, "Ailenin Korunmasına Dair Kanun Tasarısı"nın siz değerli milletvekillerince kabul edilmesi ile kadın - erkek eşitliğinin sağlanması yönünde

güçlü bir adım atılmıştır.

Kabul etmiş bulunduğunuz bu tasarı ile özellikle kadın ve çocukların şiddete karşı korunması hususunda çok önemli yenilikler getirilmiş bulunmaktadır. Bu yasayla aile içi şiddet olayları büyük ölçüde azalacaktır.

Ancak yasal önlemlerin yanısıra toplumun bu konuda bilinçlendirilmesi de büyük önem taşımaktadır.

Ülkemizde kadına yönelik şiddet konusunda sunulan hizmetlerin yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir. Kadınlarımıza gerekli tüm hizmetleri, destekleri ve özellikle de ekonomik güç kazanmaları için meslek edindirme imkanlarının verilmesi, diğer yandan şiddet uygulayan ve şiddeti doğal kabul eden kadın - erkek herkesi bir arada eğitmemiz ve şiddetin açtığı yaraların ne olduğunu anlatmamız gerekmektedir.

Toplumumuzun önemli sorunlarından biri olan, kadına yönelik şiddete karşı mücadelemizde siz değerli milletvekillerimizin ve duyarlı her kesimin desteğine ihtiyaç duymaktayız.

Şiddetin önlenmesine yönelik olarak atılan her etkin adım bizi, 4. Dünya Kadın Konferansı'nın ana temaları olan "Eşitlik, Kalkınma ve Barış'a biraz daha yaklaştıracaktır.

Kadının insan haklarına karşı bir insan hakkı ihlali olan şiddetin ortadan kaldırılması ve 4. Dünya Kadın Konferansı Eylem Planı'nda yer alan eylemlerin yaşama geçirilmesi için hep birlikte hareket edebileceğimize inanıyorum.

Giderek toplumun tüm alanlarında her türlü şiddetin ortadan kalkacağına olan inancımı tekrarlayarak, tasarının yasallaşması aşamasındaki katkılarınız için heyetinize teşekkür eder saygılar sunarım.

Bakan Saygın Ankara ve İstanbul'daki törenlere ev sahipliği yaptı

8 Mart Dünya Kadınlar Günü törenlerle kutlandı

Bu yıl 8 Mart Dünya Kadınlar Günü demokrasinin gereği olan katılımcılık ilkesinden yola çıkarak Devlet Bakanlığının öncülüğünde, gönüllü kadın kuruluşlarının işbirliği ve Kültür Bakanlığının katkılarıyla Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü toplantı salonunda gerçekleştirildi.

Kadın Dernekleri Federasyonu Başkanı Gülten Daş'ın konukları selamlamasından sonra Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Işıl Saygın günün anlamını belirten açılış konuşmasını yaparak, bu vesile ile de ülkemizdeki kadınların sorunları ve çözümüne yönelik çalışmalarını anlattı.

Bakan Işıl Saygın kadının toplumda hak ettiği yeri alabilmesi için çalışmaların hızla sürdürüldüğünü belirterek, "kadının kültürel, ekonomik, sosyal alanlarda statüsünü yükseltmeyi amaçlıyoruz, bu da kadın dayanışması ile mümkündür. dayanışmayı bilmeyen mücadeleyi de gerçekleştiremez" dedi.

Toplantıya eşi Nazmiye Demirel ile gelen Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ise toplumumuzdaki kadın sorunları ile yakından ilgilendiğini, kadınlarımıza fırsat eşitliğinin sağlanması gerektiğini kadın-

erkek eşitliğinin sağlanması gerektiğini kadın-erkek eşitliğinin sağlanması halinde ülkemizin istenilen düzeye ulaşacağını bildirdi. Demirel uygar bir toplumda mevcut olan bütün hakların Türkiye'de de olacağını ve bunların uygulanacağını ifade ederek sunuları söyledi:

"Dün ile bugün arasında çok fark vardır. Bugün ile yarın arasında da çok fark olacaktır. İnsan hakları kadın ve erkeği ayırmaz. Çünkü kadın ile erkeğin insan sayıldığı bir toplum, aslında bir seviyeye ulaşmış bir toplumdur"

Bilkent Dörtlüsünün verdiği oda müziği konserinden sonra Radyo Televizyon Üst Kurulu Başkanı Prof. Dr. İbrahim Agah Çubukçu geçmişten günümüzde kadın hakkında konuşma yaptı. Devlet sanatçısı Ayten Gökçer'in Sanat ve Kadın üzerine yaptığı konuşmadan sonra Gülüm Pekcan Kadının Düşleri adlı tek kişilik bir gösteri sundu.

Eğitim Komisyonunca sürdürülen okuma-yazma kurslarının temsilcileri olarak konuşan Müzeyyen Sen ve Mesude Aras ise okuma-yazma konusundaki memnuniyetlerini dile getirerek salondakileri